

Βήματα για ένα σωστό διαγώνισμα

Ωραία! Ως συνεπής μαθητής που είσαι έχεις μάθει όλη την ύλη πολύ καλά και έχεις κάνει και τις απαραίτητες επαναλήψεις. Γνωρίζεις άριστα τη θεωρία και τις διάφορες παρατηρήσεις που παρουσιάζονται στο σχολικό βιβλίο και επιπλέον έχεις λύσει πολλές ασκήσεις από βοηθήματα. Πολύ ωραία!

Έφτασε λοιπόν η στιγμή της γραπτής εξέτασης. Έχεις δίκιο να αντιμετωπίζεις τη διαδικασία αυτή με ανασφάλεια και καχυποψία. Πώς είναι δυνατόν, άλλωστε, ένα διαγώνισμα τριών ωρών να κρίνει μια προσπάθεια δύο ή ακόμα και τριών ετών;

Ένα είναι σίγουρο. Δεν γίνεται ένα διαγώνισμα να απεικονίζει το 100% των γνώσεων του διαγωνιζόμενου, αφού είναι αδύνατον να εξετάζει διεξοδικά το 100% της ύλης. Το ζητούμενο σε αυτή την περίπτωση, αφού, καλώς ή κακώς, έτσι θα εξεταστούμε, είναι να καταφέρουμε να αποδώσουμε ανάλογα με την προετοιμασία μας, αντιμετωπίζοντας με επιτυχία τις νέες παραμέτρους που η ίδια η εξέταση εισάγει, όπως ο περιορισμένος χρόνος, η ανομοιόμορφη κάλυψη της ύλης και η δυσκολία των θεμάτων.

1. Διαβάζουμε τις οδηγίες του διαγωνίσματος και γράφουμε τα στοιχεία μας όπου μας ζητάνε.
2. Διαβάζουμε μια πρώτη, γρήγορη, ανάγνωση όλα τα θέματα και προσπαθούμε να αντιληφθούμε ποιο είναι το πιο εύκολο για να ξεκινήσουμε. (Αν γνωρίζουμε τη θεωρία, που πρέπει να τη γνωρίζουμε τέλεια, ξεκινάμε με το πρώτο θέμα.)
3. Σε ένα διαγώνισμα, κομμάτι της δοκιμασίας είναι και η συμμόρφωση με τη χρονική διάρκεια του διαγωνίσματος. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε και τον παράγοντα χρόνο. Πριν αποφασίσουμε ποιο θέμα θα είναι το επόμενο που θα πραγματευτούμε πρέπει να έχουμε εκτιμήσει όχι μόνο πόσο χρόνο απαιτεί για την ολοκλήρωσή του, αλλά και αν ο χρόνος αυτός είναι ανάλογος με την αξία του θέματος. Μας συμφέρει, δηλαδή, να καταπιαστούμε με ένα σχετικά σύντομο θέμα μεγάλης αξίας και να αφήσουμε για το τέλος ένα χρονοβόρο θέμα μικρής, όμως, βαθμολογικής αξίας.
4. Διαβάζουμε πολλές φορές και προσεκτικά τις εκφωνήσεις των θεμάτων ώστε να είμαστε σίγουροι, πριν ξεκινήσουμε να τα λύνουμε, ότι έχουμε καταλάβει τι μας ζητάνε. Παρερμηνεία των δεδομένων και των ζητούμενων της άσκησης είναι λάθος που δεν διορθώνεται. (Ωχ! Αυτό ζητούσε;!)
5. Πάντα ξεκινάμε ένα θέμα στο πρόχειρο. Σταματάμε να δουλεύουμε μια άσκηση στο πρόχειρο από το σημείο εκείνο που η λύση της είναι πλέον προφανής. Να ξεκινήσουμε μια άσκηση στο πρόχειρο έχει πολλά πλεονεκτήματα όπως: 1) Δεν κάνουμε μουτζούρες και διαγραφές στην περίπτωση που η διαδικασία που αποφασίσαμε να ακολουθήσουμε με την πρώτη ματιά δεν μας οδηγεί σε λύση. 2) Έχουμε την ευκαιρία να δούμε πως αναπτύσσεται η λύση της άσκησης ώστε όταν περαστεί στο καθαρό η παρουσίαση να είναι αναλυτική χωρίς όμως περιττές λογικές επαναλήψεις.

6. Κάθε ερώτημα που ολοκληρώνουμε στο πρόχειρο το περνάμε κατευθείαν στο καθαρό. ΔΕΝ περιμένουμε να λύσουμε όλα τα θέματα στο πρόχειρο για να αρχίσουμε την αντιγραφή.
7. Με τα παραπάνω βήματα δεδομένα, περνάμε στον τρόπο ανάπτυξης της άσκησης. Έχουμε ως οδηγό μας τον άξονα: «Οι σκέψεις \rightarrow λόγια , τα λόγια \rightarrow εξισώσεις.» Έτσι, ποτέ δεν ξεκινάμε τη λύση μιας άσκησης αραδιάζοντας εξισώσεις. Πρώτα διατυπώνουμε με μαθηματικούς όρους τις σκέψεις που μας οδήγησαν στη χρήση αυτών των εξισώσεων.
8. Προσπαθούμε να καταλάβουμε σε ποιο κομμάτι της ύλης αντιστοιχεί κάθε άσκηση. Κοιτάζουμε με προσοχή τα δεδομένα και τα ζητούμενα και ψάχνουμε να δούμε αν ταυριάζουν με τις συνθήκες και τα συμπεράσματα γνωστών θεωρημάτων.
9. Μόλις ολοκληρώσουμε τη διαδικασία επίλυσης, γράφουμε πάντα απάντηση στο ερώτημα που θέτει η άσκηση. Έτσι μπορούμε να ελέγξουμε αν η λύση μας είναι ολοκληρωμένη. [Για παράδειγμα, αν η άσκηση ζητάει να βρεθεί το σημείο τομής των συναρτήσεων $f(x)$ και $g(x)$, εμείς θα λύσουμε την εξίσωση $f(x)=g(x)$ από την οποία θα πάρουμε μια λύση x_0 . Η άσκηση όμως δεν τελείωσε εκεί καθώς το x_0 δεν είναι το σημείο τομής (δεν είναι καν σημείο του επιπέδου), αλλά η τετμημένη του σημείου τομής. Το σημείο τομής θα είναι: $(x_0, f(x_0))$.] Ποτέ, λοιπόν, δεν ολοκληρώνουμε μια άσκηση χωρίς να έχουμε απαντήσει ακριβώς σε αυτό που μας ζητάει και μάλιστα με τα ίδια λόγια που χρησιμοποιεί.
10. Το διαγώνισμα δεν θεωρείται ολοκληρωμένο, αν δεν του 'ρίξουμε μια τελευταία ματιά'. Πρέπει να υπολογίζουμε ότι η διαδικασία αυτή απαιτεί τουλάχιστον 15', τα βήματά της δε πρέπει να τηρούνται με ευλάβεια. Πρώτα, φροντίζουμε να βεβαιωθούμε ότι έχουμε απαντήσει σε όλα τα θέματα ή, τουλάχιστον, σε όλα όσα γνωρίζουμε. Αυτό γίνεται αντιπαραβάλλοντας κάθε υποερώτημα από το φύλλο των θεμάτων με την απάντηση που δώσαμε, έτσι ώστε να βεβαιωθούμε ότι, όντως, τα έχουμε απαντήσει. Αφού ολοκληρωθεί αυτή η διαδικασία για όλα τα ερωτήματα του διαγωνίσματος, ξεκινάμε να διαβάζουμε μια-μια τις λύσεις αργά, σαν να είμαστε ο διορθωτής, κοιτάζοντας αν είναι ολοκληρωμένες. Είναι εντυπωσιακό να σκεφτεί κανείς πόσες φορές έχει δώσει μια λύση που όταν την ξαναδιαβάζει δεν βγάζει νόημα! Τέλος βεβαιωνόμαστε ότι έχουμε συμπληρώσει τα στοιχεία μας όπου λένε οι οδηγίες του διαγωνίσματος.
11. Και φτάνουμε λοιπόν στο 11^ο βήμα. Το πιο δύσκολο, αλλά και απαραίτητο. Για να καταφέρει κάποιος να γράψει ένα σωστό διαγώνισμα πρέπει να εφαρμόζει αυτά τα βήματα σε κάθε ευκαιρία που του δίνεται. Όχι μόνο όταν γράφει κάποιο προπαρασκευαστικό τεστ στο σχολείο ή στο φροντιστήριο, αλλά κάθε φορά που έχει να λύσει ένα σετ ασκήσεων.

Καλή Επιτυχία !